

1 SKIRSNIS: MEDŽIAGOS IR ĮMONĖS PAVADINIMAS**1.1 Produkto identifikatorius****Medžiagos pavadinimas:** Kūrenamasis mazutas, sunkusis kūrenamasis mazutas**EC Nr.** 270-675-6**REACH registracijos Nr.** 01-2119474894-22-0029**CAS Nr.** 68476-33-5**1.2 Medžiagos naudojimo būdai****Nustatyti naudojimo būdai:** skystasis kuras**1.3 Išsami informacija apie SDL teikėją****Gamintojas:**Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva*

Juodeikių k., LT-89467 Mažeikių r. sav., Lietuva

Telefonas (370) 443 92121

Telefaksas (370) 443 92525

El. pašto adresas: info@orlenlietuva.lt

1.4 Pagalbos telefono numeris

AB ORLEN Lietuva (visą parą): 370 443 92510

Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuras (visą parą): +370 52 362052, mob. +370 687 53378

2 SKIRSNIS: GALIMI PAVOJAI**2.1 Medžiagos klasifikavimas****Klasifikacija pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:**

Acute Tox. 4, H332

Carc. 1B, H350

Repr. 2, H361

STOT RE 2, H373

Aquatic Chronic 1, H410

2.2 Ženklavimo elementai**Ženklavimas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008****Pavojaus piktogramos**

GHS07

GHS08

GHS09

Signalinis žodis:

Pavojingas.

Pavojingumo frazės:

H332: Kenksmingas įkvėpus

H350: Gali sukelti vėžį.

H361: Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.

H373: Gali pakenkti organams

H410: Labai toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P201: Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

P260: Neįkvėpti dulkių, dūmų, dujų, rūko, garų, aerozolio.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P281: Naudoti reikalaujamas asmenines apsaugos priemones.

P308+P313: Esant sąlyčiui arba jeigu numanomas sąlytis, kreiptis į gydytoją.

Papildoma informacija apie pavojų (EUH)

EUH066: Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą.

2.3 Kiti pavojai

Kūrenamasis mazutas yra degus skystis, bet aplinkos temperatūroje priskiriamas mažai pavojingiems produktams.

Kontaktas su karštu kūrenamuoju mazutu, kai produktas pašildomas, jį sandėliuojant ar su juo dirbant, gali būti terminių nudegimų priežastimi. Kūrenamajame mazute gali būti didelis policiklinių aromatinių angliavandenių, kurie klasifikuojami kaip kancerogenai, kiekis.

Vandenilio sulfidas gali susikaupti viršutinėje rezervuarų, kuriuose laikomas kūrenamasis mazutas, dalyje. Tokiu būdu vandenilio sulfido koncentracijos gali tapti labai pavojingos. Užpildant rezervuarus ar cisternas vandenilio sulfidas kartu su išsiskyrusiais iš karšto kūrenamojo mazuto garais gali patekti į aplinką. Kontaktas su išsiskyrusiais iš karšto mazuto garais ir dujomis gali pakenkti kvėpavimo organams, todėl būtina naudoti tinkamas asmenines apsaugos priemones.

Aplinkos temperatūroje kūrenamasis mazutas neturi savybių sudaryti toksiškų junginių su kitomis medžiagomis vandenyje ir ore. Kūrenamojo mazuto angliavandeniai kenksmingi vandens ir sausumos organizmams, gali turėti ilgalaikį nepageidaujamą poveikį vandens aplinkai bei dirvožemiui.

3 SKIRSNIS: SUDĖTIS, INFORMACIJA APIE SUDEDAMĄSIAS DALIS**Cheminė sudėtis;**

Kūrenamasis mazutas.

3.1 Sudėtinės dalys pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008:

Pavadinimas	CAS Nr.	EC Nr.	Masės dalis %
Kūrenamasis mazutas	68476-33-5	270-675-6	iki 100
H ₂ S sujungimo priedo komponentai:			
- metanolis	67-56-1	200-659-6	0 – 0,002
- formaldehidai	50-00-0	200-001-8	0 – 0,02

4 SKIRSNIS: PIRMOSIOS PAGALBOS PRIEMONĖS**4.1 Pirmosios pagalbos priemonių aprašymas****Bendroji informacija**

Rezervuarų viršutinėje dalyje gali kauptis vandenilio sulfido (H₂S) dujos ir susidaryti potencialiai pavojinga šių dujų koncentracija.

Įkvėpus

Jei kvėpavimas sutrikęs, išvesti nukentėjusį į gryną orą ir laikyti jį kvėpavimui patogioje padėtyje.

Jei nukentėjusysis prarado sąmonę ir:

- nekvepuoja – reikia patikrinti, ar nėra pašalinių kvėpavimo trukdžių, o apmokytas personalas turi atlikti dirbtinį kvėpavimą. Jei būtina, atlikti išorinį širdies masažą ir kreiptis medicininės pagalbos.

- kvėpuoja – saugiai paguldyti stabiliai ant šono. Jeigu reikia, duoti kvėpuoti deguonies.

Jei kvėpavimas ir toliau sutrikęs, kreiptis medicininės pagalbos.

Jei kyla įtarimų, kad gali kilti pavojus įkvėpti H₂S dujų:

- Gelbėtojai privalo dėvėti kvėpavimo aparatus, turėti diržus ir gelbėjimo virves bei laikytis gelbėjimo taisyklių. Kaip galima skubiau išvesti nukentėjusiuosius į gryną orą.
- Jei nukentėjusysis nebekvėpuoja, nedelsiant atlikti dirbtinį kvėpavimą.
- Gali padėti deguonies kaukė.
- Dėl tolesnio gydymo kreiptis į gydytoją.

Patekus ant odos:

Nedelsiant nusivilkti užterštus drabužius, nusiauti avalynę ir saugiai pašalinti. Paveiktą vietą kruopščiai nuplauti vandeniu ir muilu. Paveiktai odai plauti niekada nenaudoti benzino, žibalo ir kitų tirpiklių. Sudirgus, patinus ar paraudus odai, kreiptis į gydytoją.

Dirbant su didelio slėgio įranga, gali įvykti odos pažeidimas produkto čiurkšle. Susižalojus dirbant su didelio slėgio įranga, nedelsiant kreiptis į gydytoją. Nelaukti, kol pasireikš simptomai.

Sąlytis su medžiaga esant aukštai temperatūrai gali nudeginti. Esant nežymiams terminiams nudegimams, nudegimo vietą atvėsinti. Nudegimo vietą laikyti po šaltu tekančiu vandeniu bent penkias minutes arba kol praeis skausmas. Tačiau, per daug neatšaldyti (vengti hipotermijos). Ant nudegimo vietos nedėti ledo. Atsargiai nu(si)vilkite neprilipusius drabužius. Nebandyti nuvilkti prie nudegusios odos prilipusių drabužių. Prilipusias drabužių vietas apkirpti ir tik tada drabužius nu(si)vilkite.

Sunkių nudegimų atvejais būtinai kreiptis į gydytoją.

Patekus į akis

Atsargiai keletą minučių akis skalauti vandeniu. Išimti kontaktinius lęšius, jei juos nešiojate ir jei lengva išimti. Skalauti toliau. Jei akis ir toliau dirgina, jos patinusios ar matomas miglotas vaizdas, kreiptis į gydytoją.

Jei akis aptaškė karštas produktas, akis nedelsiant atvėsinti šaltu tekančiu vandeniu. Nedelsiant kreiptis į medikus, kad įvertintų pažeidimą ir paskirtų gydymą.

Prarijus

Išskyrus tyčinius atvejus, bent kiek žymesnių kiekių prarijimas mažai tikėtinas. Nesukelti vėmimo. Kreiptis medicininės pagalbos.

Sąmonę praradusiam asmeniui nieko neduoti per burną.

4.2 Svarbiausi simptomai ir poveikis

Įkvėpus didelės koncentracijos dūmų, rūko ar garų galimas kvėpavimo trakto dirginimas dėl jų poveikio. Patekus ant odos – oda sausėja, pakartotinio ar ilgalaikio poveikio atveju galimas odos sudirginimas. Patekus į akis pasireiškia silpnas dirginimas (bendro pobūdžio). Sąlytis su medžiaga esant aukštai temperatūrai gali nudeginti. Prarijus gali pasireikšti keletas simptomų arba nė vienas simptomas gali nepasireikšti. Pasireiškus simptomams gali pykinti ir sukelti viduriavimą.

4.3 Informacija gydytojui ar kitam kompetentingam asmeniui, teikiančiam pirmąją pagalbą.

Gydymas atliekamas pagal simptomus.

5 SKIRSNIS: PRIEŠGAISRINĖS PRIEMONĖS

Degumas

Degus skystis.

5.1 Gesinimo priemonės

Tinkamos gaisro gesinimo priemonės

- Putos (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),
- Vandens rūkas (gesinimo darbus gali atlikti tik specialiai apmokytas personalas),

- Sausi cheminiai milteliai,
- Anglies dioksidas,
- Inertinės dujos (pagal nustatytas taisykles),
- Smėlis arba žemės,
- Vandens garas.

Netinkamos gaisro gesinimo priemonės

Nenukreipti vandens srovės tiesiogiai į degantį produktą, nes produktas gali išsitaškyti ir gaisras gali išplisti. Negesinti putomis ir vandeniui to paties paviršiaus vienu metu, nes vanduo suardo putas.

5.2 Medžiagos keliami pavojai**Degimo produktai**

Nevisiško sudegimo metu ore gali susidaryti kietųjų ir skystųjų dalelių mišiniai ir išsiskirti dujos, įskaitant anglies monoksidą, ir kiti nenustatyti organiniai ir neorganiniai junginiai.

Jei yra pakankamas sieros junginių kiekis, tai degimo produktuose taip pat gali būti H₂S ir SO_x (sieros oksidų) ar sieros rūgštis.

Specifiniai pavojai

Nerekomenduojama degantį produktą cisternose ar rezervuaruose gesinti vandens čiuurkšle, nes karšto produkto ir į jį patekusio vandens mišinys gali spontaniškai užvirti, išsiveržti iš cisternos ir išsitaškyti. Cisternas ir rezervuarus su produktu arti ugnies aušinti vandens čiuurkšlėmis iš pakankamai saugaus atstumo.

5.3 Apsaugos priemonės ugniagesiams ir gaisrą gesinantiems žmonėms

Naudoti tinkamus kvėpavimo aparatus ir izoliuojančius apsauginius rūbus. Didelio gaisro atveju arba uždaroje ar blogai vėdinamose patalpose, reikia dėvėti ugniai atsparius apsauginius drabužius ir autonominį perteklinio slėgio kvėpavimo aparatą su visiškai veidą uždengiančia kauke.

6 SKIRSNIS: AVARIJOS METU TAIKYTINOS PRIEMONĖS**6.1 Asmeninės apsaugos priemonės ir saugos procedūros**

Išsiliejus nedideliame produkto kiekiui: įprastiniai antistatiniai darbiniai drabužiai. Išsiliejus dideliems produkto kiekiams: vientisas cheminėms medžiagoms atsparus ir antistatinis kombinezonas, jei reikia – atsparus karščiui, termoizoliacinis. Cheminėms medžiagoms, ypač aromatiniams angliavandeniliams, atsparios darbinės pirštinės. Jei galimas sąlytis su karštu produktu, pirštinės turėtų būti atsparios karščiui, termoizoliacinės.

PASTABA: PVA pirštinės nėra atsparios vandeniui, avarijų likvidavimo darbams jos netinka.

Darbinis šalmas. Antistatiniai neslystantys apsauginiai batai, jei reikia – termoizoliaciniai. Apsauginiai akiniai arba apsauginis veido skydelis (esant purslams ar galimam produkto patekimui į akis).

Kvėpavimo apsauga: galima naudoti puskaukę arba visą veidą dengiančią kaukę su apsaugos filtru (-ais) nuo organinių garų, H₂S arba autonominį kvėpavimo aparatą, atsižvelgiant į produkto išsiliejimo mastą ar numatomą garų koncentracijos kiekį. Jei situacijos neįmanoma išsamiai įvertinti, arba galimas deguonies trūkumas, tuomet reikia naudoti tik autonominį kvėpavimo aparatą.

Priklausomai nuo temperatūros kūrenamasis mazutas gali būti skystas, pastos pavidalo arba kietas. Produkto išsiliejimo atveju sustabdyti nuotėkį ties jo šaltiniu arba neleisti jam išplisti, jei taip daryti yra saugu. Vengti tiesioginio sąlyčio su išsiliejusia medžiaga. Būti prieš vėją. Išsiliejus dideliems medžiagos kiekiams, įspėti pavėjui esančių teritorijų gyventojus. Avarijų likvidavime nedalyvaujantiems asmenims nurodyti laikytis saugiu atstumu atokiau nuo išsiliejimo vietos. Perspėti gelbėjimo tarnybas. Veiksmų pagrįstumą (išskyrus nedidelių išsiliejimų atvejus) visada, jei įmanoma, turi įvertinti ir koordinuoti kompetentingas asmuo, atsakingas už avarijų valdymą. Pašalinti visus užsidegimo šaltinius (pvz. elektros, kibirkščių, ugnies), jei taip daryti yra saugu.

Įtarus ar nustačius, kad aplink išsiliejusį produktą susiformavo pavojinga H₂S koncentracija, reikia imtis papildomų ar specialių veiksmų, įskaitant prieigos apribojimą, specialių apsaugos priemonių naudojimą, procedūras ir personalo paruošimą.

Jei reikia, pagal galiojančias taisykles informuoti atitinkamas valdžios institucijas.

6.2 Aplinkosaugos priemonės

Išsiliejus sausumoje

Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Neleisti produktui patekti į kanalizaciją, upes, paviršinius ar kitokius vandens telkinius. Esant būtinybei, aplink išsiliejusį produktą supilti sausų žemių, smėlio ar panašios nedegios medžiagos pylimą. Įkaitusiam produktui leisti atvėsti savaime.

Jei yra galimybė, didelius išsiliejusius kiekius galima atsargiai padengti putomis ir tuo būdu sumažinti gaisro grėsmę. Nenaudoti tiesioginės vandens čiurkšlės.

Pastatuose ar uždaroje erdmėje užtikrinti tinkamą vėdinimą.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Sustabdyti produkto nuotėkį, jei taip daryti yra saugu. Išsiliejus nedideliame kiekiui uždaruose vandens (pvz. uostuose) plotuose, produkto plitimą sulaikyti plūdriosiomis uždvaromis ar kita įranga. Išsiliejusiems dideliems kiekiams atviruose vandenyse sulaikyti esant galimybei naudoti plūdriasias uždvaras ar kitas mechanines priemones.

6.3 Valymo metodai ir procedūros

Išsiliejus sausumoje

Išsiliejusiam produktui sugerti naudoti nedegias medžiagas. Išsiliejusio produkto likučius surinkti tinkamomis priemonėmis. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas patalpinti atitinkamuose perdirbimui, regeneravimui ar saugiam pašalinimui skirtuose konteineriuose.

Užterštą dirvožemį pašalinti arba perdirbti pagal vietos valdžios taisyklių reikalavimus.

Išsiliejus į vandens telkinius ar į jūrą

Išsiliejusį produktą surinkti specialiais plūdriaisiais adsorbentais. Jei tokios galimybės nėra, tai išsiliejusio produkto plitimą reguliuoti ir produktą surinkti nugriebimo nuo paviršiaus būdu arba kitomis tinkamomis priemonėmis. Dispergentus galima naudoti tik pagal specialisto rekomendaciją ir, jei būtina, gavus vietos valdžios leidimą. Surinktą produktą ir kitas užterštas medžiagas patalpinti į tam skirtus konteinerius utilizavimui, regeneravimui ar saugiam pašalinimui.

Produktas, kurio tankis yra didesnis už vandens, nuskęs į dugną ir paprastai jokios priemonės nebus efektyvios. Jei įmanoma, surinkti produktą ir užterštas medžiagas mechaninėmis priemonėmis ir sandėliuoti ar pašalinti vadovaujantis taikytiniais reikalavimais. Esant ypatingoms situacijoms (įvertinama kiekvienu konkrečiu atveju vadovaujantis specialistų nuomone ir vietos sąlygomis) griovių kasimas dugne produktui surinkti arba produkto užkasimas smėliu gali būti efektyvi priemonė.

Papildoma informacija

PASTABA: Šios rekomenduojamos priemonės yra pagrįstos labiausiai tikėtinais šios medžiagos išsiliejimo scenarijais, tačiau tam tikros vietos sąlygos (vėjas, oro temperatūra, bangavimas, srovės kryptis ir greitis) gali turėti didelės įtakos pasirenkant reikiamus veiksmus. Dėl šios priežasties, esant reikalui, vertėtų pasitarti su vietos specialistais. Vietiniuose reikalavimuose gali būti nurodyta, kurių veiksmų reikia imtis, o kurie yra draudžiami.

Rezervuarų viršutinėje dalyje gali susikaupti pavojingi H₂S kiekiai, ypač jei produktas yra laikomas ilgai. Tai aktualu atliekant tokius darbus, kurių metu tiesiogiai susiduriama su rezervuare esančiais garais ir dujomis.

Išsiliejus mažiems produkto kiekiams, ypač atvirame ore, kai garai įprastai gana greitai išsisklaido, pavojingos koncentracijos susidaryti neturėtų. Kadangi H₂S tankis yra didesnis už aplinkos oro, išimtis būtų taikoma tokiems atvejams, kai tam tikrose vietose, kaip įdubos ar uždaroje patalpose esantys susiaurėjimai, susikaupia pavojingi garų (dujų) kiekiai. Esant tokioms aplinkybėms, teisingus veiksmus reikia pasirinkti pagal kiekvieną konkretų atvejį.

Uždaroje patalpoje išsipylęs karštas produktas gali būti pavojingas dėl išsiskiriančių toksiškų dujų ir angliavandenilių, kurių koncentracija gali pasiekti pavojingą ribą.

7 SKIRSNIS: TVARKYMAS IR SANDĖLIAVIMAS

7.1 Su saugiu tvarkymu susijusios atsargumo priemonės

Pasirūpinti, kad produktas nepatektų į aplinką. Būtina laikytis visų degių produktų tvarkymui ir sandėliavimui taikomų taisyklių reikalavimų.

Reikia įvertinti, kokia yra H₂S įkvėpimo rizika, susikaupusio rezervuaro viršutinėje dalyje, uždaroje erdvėje, produkto likučiuose, rezervuaro atliekose ir nuotekose bei esant netikėtam nuotėkiui, kad būtų galima nustatyti vietos sąlygoms tinkamas kontrolės priemonės.

Produktą laikyti atokiau nuo karščio, kibirkščių, atviros liepsnos, karštų paviršių. Nerūkyti.

Produktą naudoti ir laikyti tik lauke arba gerai vėdinamose vietose. Vengti sąlyčio su produktu.

7.2 Saugaus tvarkymo ir sandėliavimo sąlygos

Tvarkymas

Pumpuojant produktą (užpildant mobilias cisternas ir jas išpilant) ar imant ėminius, gali susidaryti elektrostatinis krūvis, todėl reikia imtis priemonių, apsaugojančių nuo elektrosstatinės iškvėpimo.

Produktui transportuoti turi būti naudojamos hermetiškos mobilios cisternos, tinkamos transportuoti degius skysčius. Įžeminti ir pritvirtinti konteinerius, rezervuarus ir perpumpavimo, priėmimo įrangą.

Garai yra sunkesni už orą. Būkite atsargūs, nes jie gali susikaupti įdubose ir uždaroje erdmėje. Naudoti reikiamas asmeninės apsaugos priemones. Vengti sąlyčio su oda. Neįkvėpti dūmų, dulksnos, garų. Imtis priemonių, reikalingų apsisaugoti nuo odos nudegimų dirbant su karštu produktu.

Sandėliavimas

Sandėliavimo teritorija, rezervuarų konstrukcija, įranga ir darbo tvarka turi atitikti galiojančius Europos, šalies ar vietos įstatymus. Produktui sandėliuoti naudojami rezervuarai ar saugyklos, tinkami būtent degiems skysčiams. Sandėliavimo įranga turi būti įrengta su atitinkamomis dambomis, kad nuotėkio ar išsiliejimo atveju produktas neužterštų dirvožemio ar vandens.

Rezervuarų vidaus įrangos valymo, apžiūros ir remonto darbus gali atlikti tik kvalifikuotas ir tinkamą įrangą turintis personalas, kaip nurodyta šalies, vietos valdžios ar kompanijos nustatytose normose. Prieš patenkant į rezervuarus ir pradėdant bet kokius darbus uždaroje erdmėje, patikrinti deguonies koncentraciją aplinkos ore, vandenilio sulfido (H₂S) koncentraciją ir degumo lygį.

Nelaikyti produkto kartu su oksiduojančiomis medžiagomis.

Tinkamos ir netinkamos sandėliavimo įrangai medžiagos

Tinkamos medžiagos: Konteineriai (talpyklos) arba jų vidinė dalis turi būti pagaminta iš minkšto mažaanglio plieno, nerūdijančio plieno.

Netinkamos medžiagos: Kai kurios sintetinės medžiagos, priklausomai nuo medžiagos savybių ar naudojimo paskirties, gali būti netinkamos konteinerių (talpyklų) ar jų vidinės dalies gamybai. Dėl medžiagų tinkamumo pasitarti su gamintoju.

Informacija dėl produkto gabenimui naudojamų konteinerių

Laikyti tik originaliame konteineryje (talpykloje) arba šios rūšies produktui skirtame konteineryje (talpykloje). Konteineriai (talpyklos) turi būti sandariai uždaryti ir tinkamai pažymėti.

Tuščiuose konteineriuose (talpyklose) gali būti degių produkto likučių. Gerai neišvalius konteinerių, juos virinti, lituoti, gręžti, pjaustyti ar deginti draudžiama.

7.3 Naudojimo būdai

Kūrenamasis mazutas naudojamas kaip skystasis kuras šilumos ir energijos gamybai.

8 SKIRSNIS: POVEIKIO KONTROLĖ IR ASMENINĖ APSAUGA**8.1 Kontrolės parametrai****Ribinės poveikio vertės**

Laikytis nustatytų nacionalinių leistino poveikio darbe ribų. Jei jos nėra nustatytos, rekomenduojamas šis trumpalaikis poveikio ribinis dydis – 300 mg/m³.

8.2 Poveikio kontrolė**8.2.1 Techninio valdymo priemonės**

Kūrenamasis mazutas aplinkos temperatūroje yra mažo lakumo medžiaga, todėl išskiria nedaug garų. Kontaktas su išsiskyrusiais garais ir dujomis turi būti kuo mažesnis. Būtina užtikrinti gerą ventiliaciją darbo vietoje.

8.2.2 Asmeninės apsaugos priemonės:**Kvėpavimo takų apsaugos priemonės**

Darbo metu, kai darbuotojai yra neišvengiamai veikiami išsiskyrusių produkto garų ir dujų didelio kiekio, būtina naudoti atitinkamas kvėpavimo takų apsaugos priemones (pvz. pagal EN 14387). Galimose vandenilio sulfido susikaupimo vietose privalu naudoti tinkamas izoliuojančias arba orą tiekiančias kvėpavimo organų priemones. Kvėpavimo takų apsaugos priemonės turi būti parenkamos ir naudojamos pagal gamintojų instrukcijas ir kitus įstatymais nustatytus reikalavimus.

Akių apsaugos priemonės

Jeigu produktas gali patekti į akis, būtina dėvėti apsauginius akinius (pvz. pagal EN 166).

Odos ir kūno apsaugos priemonės**Rankų apsaugos priemonės**

Naudoti naftos produktams atsparias pirštines (pvz. pagal EN 420, EN 388, EN 374-2, EN 374-3).

Kitos apsaugos priemonės

Būtina vilkėti apsauginius rūbus (pvz. pagal EN 465) ir kitą apsauginę įrangą. Dirbant su karštu produktu, siekiant išvengti terminių nudegimų, reikia dėvėti karščiui atsparius rūbus ir batus. Taip pat apdengti veidą bei galvą, kaklą. Apsauginė apranga turi būti reguliariai tikrinama ir tvarkoma.

Specialūs nurodymai higienai

Prieš pertraukas ir po darbo reikia plauti rankas.

8.2.3 Poveikio aplinkai kontrolė

Reikia tikrinti emisijas iš ventiliacijos ir gamybinės įrangos, kad būtų užtikrintas jų atitikimas aplinkosaugos teisės aktų reikalavimams. Kai kuriais atvejais, siekiant sumažinti emisiją iki priimtino lygio, gali tekti įrengti garų filtrus ar modifikuoti darbo proceso įrangą.

9 SKIRSNIS: FIZIKINĖS IR CHEMINĖS SAVYBĖS**9.1 Informacija apie pagrindines fizikines ir chemines savybes**

Išvaizda	juodos spalvos klampus skystis.
Kvapas	skystis su būdingu angliavandenilių kvapu.
pH	informacija nereikšminga.
Užšalimo (stingimo) temperatūra	mažesnė kaip 30 °C.
Distiliacijos temperatūrų intervalas	160 – > 750 °C.
Pliūpsnio temperatūra uždarame tiglyje	didesnė kaip 65 °C.
Sprogumo koncentracija ore	1 – 6 % tūrio.
Garų slėgis	0,02 – 0,79 kPa, esant 120 °C.
Tankis, esant 15 °C	didesnis kaip 1000 kg/m ³ .

Tirpumas vandenyje	vandenyje netirpsta.
Savaiminio užsiliepsnojimo temperatūra	220 – 550 °C.
Klampa, kinematinė esant 100 °C	ne didesnė kaip 50 cSt.

10 SKIRSNIS: STABILUMAS IR REAKTINGUMAS**10.1 Reaktingumas**

Nesukelia pavojingų reakcijų, jei tvarkant ir sandėliuojant laikomasi atsargumo priemonių.

10.2 Stabilumas

Stabilus esant aplinkos temperatūrai.

10.3 Pavojingų reakcijų galimybė

Nėra žinomų pavojingų reakcijų.

10.4 Vengtinios sąlygos

Aukšta aplinkos temperatūra.

10.5 Vengtinios medžiagos

Vengti kontakto su stipriomis oksiduojančiomis medžiagomis.

10.6 Pavojingi skilimo produktai

Lokaliniai produkto perkaitimai sandėliavimo metu gali sukelti dalinį produkto skilimą ir toksiškų vandenilio sulfido (H₂S) dujų išsiskyrimą bei dūmų, anglies dioksido ir kitų kenksmingų dujų susidarymą. Toksiškų dujų koncentracija uždaroje erdvėje ar patalpoje gali pasiekti pavojingą ribą.

11 SKIRSNIS: TOKSIKOLOGINĖ INFORMACIJA**11.1 Informacija apie toksikologinį poveikį****Poveikio būdai**

Medžiaga gali patekti į organizmą per odą, įkvėpus ir prarijus.

Ūmus toksiškumas

Ekspimentiniai ūmaus toksiškumo duomenys:

Prarijus LD₅₀ > 5000 mg/kg,

Įkvėpus LC₅₀ – 4,1 mg/l,

Patekus ant odos LD₅₀ > 2000 mg/kg.

Ilgalaikis ir lėtinis toksiškumas

Ekspimentiniai lėtinio toksiškumo duomenys:

Pasikartojantis ilgalaikis poveikis patekus ant odos: NOAEL – 1,1 mg/kg.

Trumpalaikio poveikio įtaka

Atsitiktinis trumpalaikis šalto produkto kontaktas su akimis sukelia trumpalaikį akių perštėjimą ir paraudimą. Karštas produktas patekęs į akis ar ant odos sukelia terminį nudegimą. Kūrenamasis mazutas dirgina ir sausina odą. Išsiskyre iš produkto garai dirgina akis, nosį ir gerklę. Jei garuose yra vandenilio sulfido, įkvėpti garai ir dujos turės toksiškus poveikius.

Ilgalaikio poveikio įtaka

Pakartotinis ar užtęstas kūrenamojo mazuto sąlytis su oda, dėl produkto potencialiai esančių policiklinių arenų (aromatinių angliavandenilių), gali sukelti dermatitą ir kitas odos ligas, įskaitant ir odos vėžį. Produkto garuose gali būti policiklinių arenų, todėl ilgalaikis garų ir dujų įkvėpimas yra pavojingas ir gali sukelti ligas, įskaitant ir plaučių vėžį.

Toksiškumas reprodukcijai:

Ekspimentiniai duomenys patekus ant odos: NOAEL – 250 mg/kg/parą.

12 SKIRSNIS: EKOLOGINĖ INFORMACIJA**12. Ekotoksiškumas**

Kūrenamojo mazuto angliavandeniliai kenksmingi vandens organizmams ir gali turėti ilgalaikį nepageidaujamą poveikį vandens aplinkai. Išsiliejęs produktas užteršia aplinką ir tiesioginis kontaktas su juo turi žalingą poveikį faunai ir augalijai. Ant vandens paviršiaus gali susidaryti išsiliejusio produkto sluoksnis, kuris gali fiziškai sunaikinti organizmus.

Ekspimentiniai duomenys:

Ūmus poveikis vandens bestuburiams $EL_{50} - 0,22 \text{ mg/l (48 h)}$,

Ūmus poveikis vandens dumbliams $EL_{50} - 0,32 \text{ mg/l}$,

Ūmus poveikis žuvims $LL_{50} - 79 \text{ mg/l}$,

Ilgalaikis poveikis vandens bestuburiams $NOEL_{50} - 0,27 \text{ mg/l (48 h)}$,

Ilgalaikis poveikis žuvims $NOEL_{50} - 0,1 \text{ mg/l}$,

Toksiškumas mikroorganizmams $LL_{50} > 1000 \text{ mg/l (72 h)}$, $NOEL_{50} - 14,9 \text{ mg/l (72 h)}$,

Toksiškumas paukščių reprodukcijai $NOAEL - 20000 \text{ mg/kg (pašaro)}$.

12.2 Patvarumas ir skaidomumas

Kūrenamojo mazuto angliavandeniliams būdingas lėtas bioskaidumas.

12.3 Bioakumuliacinis potencialas

Produkto angliavandeniliai gali kauptis vandens telkinių organinėse nuosėdose.

12.4 Judrumas

Išsiliejęs produktas priklausomai nuo aplinkos temperatūros gali nežymiai garuoti nuo žemės ir vandens paviršiaus. Produktas gali įsiskverbti į dirvožemį ir užteršti gruntinius vandenis.

12.5 PBT ir vPvT vertinimo rezultatai

Šioje medžiagoje nėra jokių angliavandenilinių struktūrų, kurios įvertintos kaip PBT arba vPvB.

13 SKIRSNIS: ATLIEKŲ TVARKYMAS**13.1 Atliekų tvarkymo metodai**

Atliekos sunaikinamos sudeginant arba taikant kitus nukenksminimo būdus, vadovaujantis nacionaliniais reikalavimais ir vietos valdžios patvirtintomis taisyklėmis, arba naudojantis rangovų, kurie turi leidimą naikinti atliekas, paslaugomis. Tvarkant atliekas, įsidėmėti jų keliamus pavojus ir imtis būtinų saugumo priemonių. Asmenys, tvarkantys atliekas, turi dėvėti asmenines apsaugos priemones.

Tuščiose saugyklose, kuriose buvo kūrenamasis mazutas, gali likti jo liekanų, todėl ant saugyklų turi būti įspėjamieji užrašai, kaip nuorodos apie saugų saugyklų eksploatavimą ir produkto liekanų pašalinimą.

14 SKIRSNIS: GABENIMO INFORMACIJA**14.1 JT numeris**

1202

14.2 JT laivybos būdingas krovinio pavadinimas

UN 1202, šildymo kuras, sunkusis, 3, III.

Krovinio pavadinimas pagal JT tipines SMGS 2 priedo (ADR, RID) taisykles

Krosnių kuras, lengvas *.

Krovinio pavadinimas pagal Lietuvos Respublikos AB „Lietuvos geležinkeliai“ generalinio direktoriaus 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymą Nr. Į-907

Mazutas, kurio pliūpsnio temperatūra ne aukštesnė kaip 100 °C.

- 14.3 Transportavimo pavojingumo klasė** 3
14.4 Pakuotės grupė III
14.5 Pavojus aplinkai Aplinkai pavojingas, jūros teršalas.
14.6 Specialios atsargumo priemonės Nėra taikomos.
14.7 Nesupakuotų krovinių transportavimas pagal MARPOL konvencijos II priedą ir IBC kodeksą Nėra taikomas.

PASTABA: * Krovinio pavadinimas pagal SMGS (*Tarptautinio krovinių vežimo geležinkeliais susitarimo*) 2 priedą priskirtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos AB *Lietuvos geležinkeliai* generalinio direktoriaus 2009 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. Į-504 patvirtintų „Saugos ir avarinių situacijų ar avarijos padarinių likvidavimo, vežant geležinkeliais pavojuojuosius krovinius, taisyklių S/21“ nuostatomis.

15 SKIRSNIS: TEISINĖ INFORMACIJA

15.1 Teisės aktai

Lietuvoje:

Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 2015/830; Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 453/2010; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1907/2006; Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008; Lietuvos Respublikos cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas (Žin., 2000, Nr.36-987; 2004, Nr. 116-4329; 2005, Nr. 79-2846; 2006, Nr. 65-2381; 2008, Nr. 76-3000; 2010, Nr. 145-7434; 2010, Nr. 157-7967; 2012, Nr. 132-6648; Teisės aktų registras, Nr. 2015-11085); LR pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymas (Žin., 2001, Nr. 85-2968; Žin., 2005, Nr. 86-3206; Žin., 2008, Nr. 71-2699; 2011, Nr. 138-6526; 2012, Nr. 6-191; 2013, Nr. 110-5429; 2013, Teisės aktų registras, Nr. 2014-00038; Nr. 2014-05579; Nr. 2016-00088); LR sveikatos apsaugos ministro ir socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-824/A1-389, patvirtinta Lietuvos higienos norma HN 23:2011 „Cheminių medžiagų profesinio poveikio ribiniai dydžiai. Matavimo ir poveikio vertinimo bendrieji reikalavimai“ (Žin., 2011, Nr. 38-1804)

15.2 Cheminės saugos vertinimas

Kūrenamojo mazuto cheminės saugos vertinimas atliktas.

16 SKIRSNIS: KITA INFORMACIJA

Saugos duomenų lapo peržiūros metu, jame pateikti duomenys buvo patikslinti ir išdėstyti pagal Europos Komisijos Reglamentas (ES) Nr. 2015/830 reikalavimus.

Santrumpos ir akronimai

CAS	Cheminių medžiagų tarnyba
EC	EINECS (Europos esamų komercinių medžiagų sąrašas) ar ELINCS (Europos registruotų cheminių medžiagų sąrašas)
EL ₅₀	Poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
EN	Europos standartizacijos komiteto Europos standartas
ES	Europos Sąjunga
JT	Jungtinės Tautos
LC ₅₀	Mirtina (letalinė) koncentracija 50 % tirtos populiacijos
LD ₅₀	Mirtina dozė 50 % tirtos populiacijos (vidutinė mirtina dozė)
LL ₅₀	Mirtino poveikio ribinė vertė 50 % tirtos populiacijos
LR	Lietuvos Respublika
NOAEL	Nepastebėto neigiamo poveikio ribinė vertė
NOEL	Nepastebėto poveikio ribinė vertė

PBT Patvari, bioakumuliacinė, toksinė
REACH Cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų Reglamentas
STOT Specifinis toksiškumas konkrečiam organui
vPvB Labai patvari ir didelės bioakumuliacijos

Pavojingumo frazės:

H332: Kenksmingas įkvėpus.

H350: Gali sukelti vėžį.

H361: Įtariama, kad kenkia vaisingumui arba negimusiam vaikui.

H373: Gali pakenkti organams.

H410: Labai toksiškas vandens organizmams, sukelia ilgalaikius pakitimus.

Atsargumo frazės:

P201: Prieš naudojimą gauti specialias instrukcijas.

P260: Neįkvėpti dulkių, dūmų, dujų, rūko, garų, aerozolio.

P273: Saugoti, kad nepatektų į aplinką.

P281: Naudoti reikalaujamas asmenines apsaugos priemones.

P308+P313: Esant sąlyčiui arba jeigu numanomas sąlytis, kreiptis į gydytoją.

Papildoma informacija apie pavojų (EUH)

EUH066: Pakartotinis poveikis gali sukelti odos džiūvimą arba skilinėjimą.

Nenaudokite kūrenamojo mazuto kitiems tikslams nei nurodyta gamintojo informacijoje. Tokio naudojimo atveju naudotojas gali būti paveiktas nenumatytų pavojų.

Jei turite klausimų ar abejonių dėl SDL, jo turinio, ar kitokių su produkto saugumu susijusių klausimų, rašykite adresu: info@orlenlietuva.lt

PASTABA: Informacija, pateikta šiame saugos duomenų lape, yra traktuojama kaip teisinga informacijos paskelbimo metu. Garantijos dėl šiamo lape pateiktų duomenų ir informacijos užbaigtumo nėra. Čia pateikta informacija yra tik nurodymai saugiam darbui, naudojimui, perdirbimui, sandėliavimui, atliekų tvarkymui. Ji negali būti laikoma garantiniu lapu ar kokybės pažymėjimu. Informacija tinka tik specifinei medžiagai ir gali netikti, jei ši medžiaga naudojama su kitomis medžiagomis ar naudojama kitaip, nei nurodyta šiame lape.

Akcinė bendrovė *ORLEN Lietuva* neprisiima jokios atsakomybės dėl avarių ar nelaimingų atsitikimų, kilusių dėl neteisingo naudojimo, eksploatavimo ar rekomenduotų taisyklių nesilaikymo.